

Medisch handelen in het verpleeghuis

Medisch handelen is er meestal op gericht om een ziekte of aandoening te bestrijden. Mensen die in een verpleeghuis zijn opgenomen hebben vaak aandoeningen die niet (meer) te behandelen zijn. Het medisch handelen is dan er op gericht dat de patiënt zo min mogelijk klachten heeft van zijn/haar aandoening, en een zo goed mogelijke kwaliteit van leven. Er is dan sprake van *palliatieve zorg*.

Bij kwetsbare ouderen kan de gezondheidstoestand snel veranderen. Om te voorkomen dat er dan onduidelijkheid heerst over het gewenste medisch handelen wordt bij opname met de bewoner en eventueel zijn familie al een aantal principe afspraken gemaakt. Die betreffen de volgende onderwerpen:

- ⑩ al of niet reanimeren
- ⑩ ziekenhuisopname
- ⑩ vochttoediening / sondevoeding
- ⑩ toedienen van antibiotica

Bij de halfjaarlijkse leefplanbesprekingen komen deze onderwerpen weer aan bod, en kunnen de voorkeuren bijgesteld worden.

Bij belangrijke veranderingen in de medische toestand of de behandeling vindt overleg met de patiënt en/of diens familie plaats. Maar er zijn situaties waarin er acuut gehandeld moet worden, en daarom is het goed dat een aantal zaken tevoren vastgelegd is.

Al of niet reanimeren

Bij een circulatiestilstand buiten het ziekenhuis (en een verpleeghuis geldt niet als ziekenhuis) overlijdt 86-97 % van de 70-plussers en 90-96 % van de 80-plussers. Degenen die overleven hebben meestal blijvende neurologische schade en kunnen hun leven niet zelfstandig voortzetten. De meeste ouderen in het verpleeghuis kiezen voor een niet-reanimeren beleid.

Ziekenhuisopname

Vooraf bij mensen met dementie is men terughoudend met ziekenhuisopname. De levensverwachting, bijkomende aandoeningen en het te verwachten resultaat worden door de arts in de overwegingen betrokken. Uiteindelijk wordt in overleg met de patiënt en/of diens familie de beslissing genomen.

Vochttoediening / sondevoeding

Bij mensen die minder kunnen drinken met neiging tot uitdroging (bij een longontsteking bij voorbeeld) kan er vocht onder de huid tijdelijk toegediend worden.

Sondevoeding wordt weinig gegeven. Wel bij voorbeeld bij ernstige slikstoornissen door CVA.

Als de algehele toestand achteruit gaat en mensen daardoor ook minder eten en drinken, dan wordt dat geaccepteerd. De behandeling wordt in dit geval gericht op comfort.

Toediening van antibiotica

Meestal worden wel antibiotica gegeven als daar een indicatie voor is. De meest voorkomende infecties in het verpleeghuis zijn blaas/urine-infectie en longontsteking. Bij mensen met een zeer slechte kwaliteit van leven kan besloten worden van het toedienen van antibiotica af te zien, bij voorbeeld bij een longontsteking. Bij blaasontsteking kan er toch besloten worden om wel antibioticum te geven om de klachten daarvan (pijn in de onderbuik) te bestrijden.

Medische informatie: Gaby Dewyanti, specialist ouderengeneeskunde

Tekst: Peter Gerlagh, sociaal geneeskundige i.r.